

πίο που περιβάλλει το χωριό. Η εκδρομή μας τελείωσε με μια σύντομη στάση στην πάντα όμορφη Βυτίνα για καφέ και παγωτό.

Ο Σπύρος Δημητρακόπουλος κατάγεται από την Αλωνίστα και συγγενεύει με την οικογένεια των Κολοκοτρωναίων. Στο πολύ κατατοπιστικό πόνημά του «Θεόδωρου Κολοκοτρώνη εγκώμιον», που δημοσιεύτηκε στα «Πελοποννησιακά Χρονικά» (Εταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών, Βραβείον Ακαδημίας Αθηνών) τόμ. Ις' (1985-86), περιέχεται, εκτός των άλλων, το εγκώμιο που εκφωνήθηκε στην Αλωνίστα από τον δάσκαλο Ιωάννη Κωτσάκη, στις 25 Μαρτίου 1843, λίγες ημέρες μετά το θάνατο του Κολοκοτρώνη. Στο εγκώμιο αυτό διαβάζουμε:

«Τις δύνата να εύρη καλύτερον προστάτην της Πατρίδος εις τους κινδύνους από τον ήδη αντιστράτηγον Θ. Κολοκοτρώνη, όστις προτίμησε να απολέση και παίδας και ελευθερίαν και δόξαν, και αυτήν ταύτην την ζώνη του ή να ίδη την Ελλάδα δούλην; Ή τις δύνата να εύρη τόσον γενναίον ήρωα ως τούτον τον περιώνυμον στρατηγόν όστις με την ηρωικήν και βομβώδη του εκείνην φωήν, ήτις θελει αντηχεί εις άπαντα τον αιώνα εις τας κορυφάς εκείνας των Τρικόρφων, εις τας κορυφάς του Βαλτετσίου, εις τας κορυφάς Παλιών Πατρών, εις τας κορυφάς των Δερβενακίων, κατέστησεν τους μεν Έλληνας τολμηρούς ως λέοντας κατά των βαρβάρων, τους δε ωμότατους τυράννους δειλότερους προς τους Έλληνας και από αυτούς τους λάγλους.»

Η Υ.Ζ. ευχαριστεί και από τη θέση αυτή τον φίλο Σπύρο Δημητρακόπουλο για τη θαυμάσια ξενάγησή που μας προσέφερε στην πατρίδα του Κολοκοτρώνη και ελπίζουμε να έχουμε τη χαρά να έχουμε μαζί μας τον ίδιο και την Καίτη και σε άλλες εκδρομές και εκδηλώσεις μας.

Αμαλία Κώνστα
Φωτογραφίες: Λευτέρης Σιδέρης

ΒΡΑΒΕΙΑ ΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΖΩΗΣ 2007

Βραβεία τακτικότητας: 1^ο Βραβείο Εριφύλη Μερέα με 30 εκδρομές, 2^ο βραβείο Θανάσης Κεράνης και Χρυσούλα Κεράνη με 29 εκδρομές και 3^ο βραβείο Πέτρος Δραγάσης και Αλεξάνδρα Νικολοπούλου με 27 εκδρομές.

Βραβεία ορειβασίας: 1^ο Βραβείο Θανάσης Κεράνης με 12 κορυφές και υψόμετρο 23.850m, 2^ο βραβείο Σταύρος Σωτηρόπουλος και Χρυσούλα Κεράνη με υψόμετρο 21.300m και 3^ο βραβείο Πέτρος Δραγάσης με υψόμετρο 20.244m.

Ακόμη: Γιώργος Παπαδάκος: Βραβείο συντροφικότητας και αλληλεγγύης, Δημήτρης Νικολούδης: Βραβείο για την εθελοντική προσφορά του στην λειτουργία του Συνδέσμου μας, με τη συνεχή και καθημερινή σχεδόν παρουσία του στα γραφεία μας και Ρέα Σφήκα: Βραβείο για την πολύτιμη προσφορά της στην οργάνωση των τουριστικών μας εκδρομών και κοινωνικών εκδηλώσεων.

ΓΙΑΤΙ ΑΚΡΙΒΑΙΝΟΥΝ ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ Ένα παγκόσμιο φαινόμενο

“Σε όλες τις κοινωνίες ... υπάρχει η τάση αύξησης του πληθυσμού. Αυτή η τάση έχει ως συνέπεια να υποβάλλονται οι κατώτερες τάξεις της κοινωνίας σε πιέσεις και να μην επιτυγχάνεται βελτίωση της κατάστασής τους, επειδή τα αγαθά θα κατανέμονται σε περισσότερους ανθρώπους και οι συνθήκες ζωής των φτωχότερων θα χειροτερεύουν”.

Αυτά τα τόσο επίκαιρα λόγια γράφτηκαν το ...1798 από τον Thomas Malthous, ο οποίος προέβλεψε ότι η Γη δεν έχει ανεξάντλητες δυνατότητες παραγωγής τροφίμων και κάποτε δεν θα μπορεί πια να ανταποκριθεί στις ανάγκες των αυξανόμενων κατοίκων της. Η θεωρία του καταστρεπτικού υπερπληθυσμού της Γης, γνωστή ως Μalthousιανισμός, αντιμετώπιστηκε με πολύ σκεπτικισμό όταν πρωτοδημοσιεύτηκε. Μετά μερικά χρόνια οι επικριτές του Μalthousιανισμού φάνηκαν να δικαιώνονται, διότι ο Malthous είχε προβλέψει ότι η κρίση θα εμφανιζόταν ήδη στα μέσα του 19ου αιώνα. Το λάθος του ήταν ότι δεν είχε λάβει υπ' όψη του την βιομηχανική επανάσταση και την αύξηση της αποδοτικότητας των καλλιεργειών, που έδωσε την δυνατότητα στην Γη να θρέψει πάνω από 4 φορές περισσότερους κατοίκους από όσους εκείνος υπέθεσε. Η Γη περί το 1800 μ.Χ. είχε λιγότερους από 1 δισεκατομμύριο κατοίκους, αλλά η κρίση εμφανίζεται σήμερα, που έχει περί τα 6,5 δις.

Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και η αλματώδης πρόοδος της ιατρικής είχαν ως αποτέλεσμα να πάρει εκρηκτικές διαστάσεις η ταχύτητα αύξησης του πληθυσμού, όπως φαίνεται στον πίνακα, που δείχνει πόσο συντόμισε το διάστημα διπλασιασμού των ανθρώπων που πρέπει να τραφούν.

Κάτοικοι (δισεκατ)	0.25	0.5	1	2	4	8
Έτος μ.Χ.	950	1600	1804	1927	1974	2024
Έτη που μεσολάβησαν		650	204	123	47	50

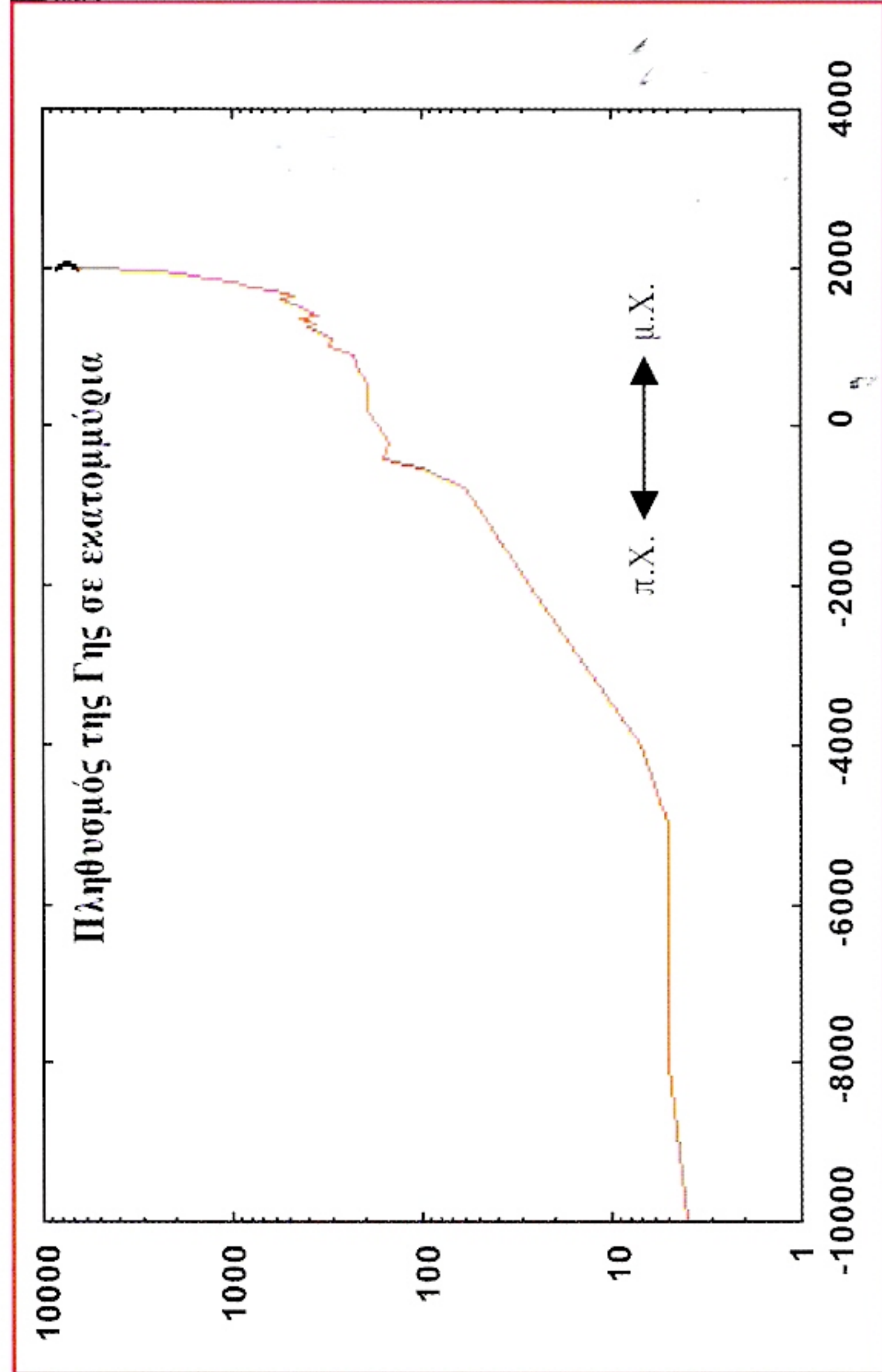
Εντυπωσιακή είναι η καμπύλη που δείχνει την εκτίμηση της εξέλιξης του ανθρώπινου πληθυσμού από το 10.000 π.Χ. ως σήμερα. Βλέπουμε ότι μέχρι το 5.000 π.Χ. ο συνολικός πληθυσμός ήταν περίπου σταθερός, περί τα 3 εκατομμύρια συνολικά και άρχισε να αυξάνει σταθερά μέχρι τον 19ο αιώνα, οπότε άρχισε η πληθυσμιακή έκρηξη, που είχε ως αποτέλεσμα να έχει η Γη σήμερα περί τα 6,5 δισεκατομμύρια κατοίκους, δηλαδή πάνω από 2.000 φορές περισσότερους, από τους οποίους, δυστυχώς, το ένα τρίτο υποσιτίζεται και ένα δις λιμοκτονεί.

Τον περασμένο Δεκέμβριο η Οργάνωση Γεωργίας και Τροφίμων του ΟΗΕ (FAO) προειδοποίησε ότι η ανατροπή του πληθυσμιακού διατροφικού συστήματος είναι πέρα από τις προβλέψεις και δεν έχει προηγουμένως. Η διεθνής έλλειψη τροφίμων οδηγεί σε συνεχείς αυξήσεις των τιμών με συνέπεια ο τιμάρθμος τροφίμων του FAO να παρουσιάζει μία παγκόσμια αύξηση κατά 40% μέσα στο 2007, ενώ στο διάστημα Φεβρουαρίου 2007 ως τον Φεβρουάριο του 2008 η αύξηση έφτασε το 53%!

Οι αυξήσεις των τιμών προκαλούν διαδηλώσεις και εξεγέρσεις σε όλες τις ηπείρους. Φυσικά οι φτωχοί λαοί διαδηλώνουν επειδή δεν έχουν να φάνε, ενώ οι πλούσιοι για να μην περιορίσουν την κατανάλωση μη αναγκαίων αγαθών. Είναι ένας αναβρασμός που επεκτείνεται και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να καταλήξει σε εξεγέρσεις και επαναστάσεις που θα επηρεάσουν και τις πλούσιες χώρες. Η Ανθρωπότητα έχει ήδη μπει σε περίοδο αστάθειας.

Καμπύλη αύξησης του πληθυσμού της Γης. Ο πληθυσμός εμφανίζεται σε λογαριθμική κλίμακα

Πληθυσμός της Γης σε εκατομμύρια

Παγκόσμια εξέλιξη του κόστους των τροφίμων (FAO)

Ετος	Μήνας	Τιμήριθμος τροφίμων	Κρέας	Γαλακτοκομικά	Δημητριακά	Λίπη και έλαια	Ζάχαρη
2000	Μάρτιος	92.7	100	106	87	72	105
2003	Μάρτιος	102.3	105	105	101	105	91
2005	Μάρτιος	117.3	121	145	106	109	127
2006	Μάρτιος	127.4	115	138	124	117	190
2007	Δεκέμβριος	187.3	123	295	224	226	137
2008	Απρίλιος	218.2	136	266	284	276	161

Οι λόγοι που μας οδήγησαν σε αυτό το επικίνδυνο είναι σύμπλοκοι και αλληλένδετοι και περιλαμβάνουν

- Την γενική αύξηση του πληθυσμού.
- Την γρήγορη και άναρχη επέκταση των πόλεων, που στέρξε σημαντικές εκτάσεις και εργατικά χέρια από την γεωργία
- Την γρήγορη άνοδο του βιοτικού επιπέδου ενός σημαντικού μέρους του πληθυσμού, που είχε ως συνέπεια αντίστοιχη άνοδο της ζήτησης σε πιο εξελιγμένα τρόφιμα.
- Την ραγδαία οικονομική άνοδο των πολυάνθρωπων κρατών της Ασίας, όπως η Κίνα και η Ινδία, που οδήγησε στην αύξηση των απαιτήσεων και των λαών αυτών, τόσο ως προς την ποσότητα αλλά και ως προς την ποιότητα της διατροφής τους.
- Την ανεξέλεγκτη κερδοσκοπία που ασκείται στα πλαίσια μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.
- Την απορρόφηση μέρους της γεωργικής παραγωγής από την βιομηχανία των ονομαζομένων

βιοκαυσίμων, δηλαδή φυτικής προέλευσης υποκατάστατων της βενζίνης και του πετρελαίου ντίζελ.

- Την αλματώδη και πέρα από τις προβλέψεις, αύξηση της τιμής του αργού πετρελαίου, που οφείλεται και αυτή στις αυξημένες ενεργειακές απαιτήσεις που προκαλεί η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και που επιβαρύνει τόσο την παραγωγή όσο και την μεταφορά των τροφίμων.
- Στην εξάντληση ή μεγάλη μείωση των υδάτινων αποθεμάτων πολλών περιοχών
- Την ερμημοποίηση καλλιεργήσιμων εκτάσεων, που οφείλεται όχι μόνο στην κλιματική αλλαγή, αλλά και στην επέκταση των εντατικών καλλιεργειών.
- Τις πολεμικές επιχειρήσεις και τους εμφύλιους σπαρταγμούς των λαών που επηρεάζουν αρνητικά την παραγωγή.

Τις επιπτώσεις από το γρήγορα εξελισσόμενο φαινόμενο του θερμοκηπίου, που, πέρα από τα καταστρεπτικά ακραία καιρικά φαινόμενα, επηρεάζει σημαντικά και την αποδοτικότητα της γεωργοκτηνοτροφικής παραγωγής.

Παρά τις επανειλημμένες προειδοποιήσεις ειδικών, που είχαν από δεκαετίες προβλέψει τα σημερινά γεγονότα, οι κυβερνήσεις των εξελιγμένων χωρών έκαναν πως δεν καταλάβαιναν, για να αναβάλουν αναγκαία μέτρα, που δεν θα ήταν δημοφιλή. Επί τέλους, αυτές τις ημέρες (Ιούνιος 2008) εμφανίζεται μία κινητικότητα κυβερνήσεων, που, προς το παρόν εκδηλώνεται με συναντήσεις και ανακαινώσεις προθέσεων, αλλά όχι μέτρων που θα φέρουν αποτέλεσμα.

Σαν θετικά μέτρα θα μπορούσαν να αναφερθούν

- Περιορισμός της αύξησης του πληθυσμού. Η Κίνα έχει ήδη κάνει προόδους σε αυτόν τον τομέα, αλλά κάτω από ένα ολοκληρωτικό καθεστώς. Στην Ινδία η αύξηση του πληθυσμού είναι ραγδαία, ενώ σε Αφρικανικές χώρες τα παιδιά ως 15 ετών αποτελούν το 40% του πληθυσμού.
- Βελτιστοποίηση της παραγωγής τροφίμων, ενδεχομένως με την χρήση μεταλλαγμένων ειδών, αλλά και προσαρμογή των διατροφικών συνηθειών. Αν π.χ. περιορισθεί η κατανάλωση κρέατος, θα προκύψει περίσσειμα στο καλαμπόκι, δεδομένου ότι απαιτούνται 15 κιλά καλαμπόκι για την παραγωγή ενός μόνο κιλού κρέατος.
- Διακοπή των πολέμων και μεταφορά των δαπανών των εξοπλισμών στην παραγωγή τροφής.
- Εφαρμογή ενός οικονομικού συστήματος που θα μεταφέρει πόρους από τις πλούσιες χώρες στις φτωχότερες. Οι κάτοικοι των πλούσιων χωρών θα πρέπει να περιορίσουν σπάταλες συνήθειες, όπως η αγορά μη αναγκαίων αγαθών και οι συχνές μετακινήσεις με αυτοκίνητο και αεροπλάνο.

Η επιβολή τέτοιων μέτρων σε παγκόσμια κλίμακα είναι όμως εφικτή, μόνο με την συνεργασία όλων των πολιτών, που πολύ δύσκολα θα επιτευχθεί οικειοθελώς σε παγκόσμια κλίμακα, ιδίως σε ότι αφορά τις παραχωρήσεις των πλούσιων λαών υπέρ των φτωχών, ακόμη και αν η πίεση των γεγονότων γίνει ακόμη εντονότερη από σήμερα. Τα τρόφιμα και η ενέργεια θα εξακολουθήσουν να γίνονται πιο δυσεύρετα και πιο ακριβά και εμείς θα πρέπει να προσαρμόσουμε ανάλογα τον τρόπο ζωής μας. Αν όμως περιμένουμε παθητικά να εμφανισθεί ο «από μηχανής θεός» και αφήσουμε την κατάσταση να εξελισσεται ως έχει, κινδυνεύουμε να κορυφωθεί η κρίση πολύ συντομότερα από όσο φαντάζονται μερικοί.

Στ. Κώνστας